

Mer information:

servicekoordinatör Lotta Andersson, tfn 040 635 9326

projektkoordinator Magdalena Kosová, tfn 040 664 9549

välståndschefen Laura Salomaa, tfn 040 194 8508

direktören för bildning och välfärd Mikael Flemmich, tfn 040 733 0264

forname.efternamn@grankulla.fi

Fullmäktigemotionen

I *Motionen om integration på svenska* (10.2.2025) av SFP:s fullmäktigegrupp föreslås att kommunen utreder hur den informerar om integration på svenska och hur kommunen i praktiken genomför integrationen på svenska. Dessutom begärs i motionen en utvärdering om huruvida de tillgängliga personalresurserna är tillräckliga. Motionen finns som **bakgrundsmaterial**.

I det här svaret beskriver vi de utredningar, åtgärder och utvecklingsriktlinjer utifrån vilka vi svarar på frågorna i motionen och som främjar integrationen på svenska i Grankulla.

Bakgrund

Det är i huvudsak lagen om främjande av integration (681/2023) som reglerar integration och tjänster i anslutning till den. Den reviderade lagen trädde i kraft 1.1.2025. I och med revideringen och lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) överfördes ansvaret för ordnande av integrations- och sysselsättningstjänster till kommunerna. Målet med lagändringen är att stärka den lokala kompetensen och ge invandrare mer övergripande stöd.

Därtill framhäver statens program för integrationsfrämjande 2024–2027 (statsminister Petteri Orpos regeringsprogram 2023) Finlands ställning som ett tvåspråkigt land och ställer upp som mål att 5–10 procent av invandrarna ska integreras på svenska. Målet stöder regeringens riktlinjer som fastslår att tvåspråkigheten är en del av den nationella identiteten och livskraften. Enligt riktlinjerna ska det här också synas i strukturerna för och tillgången till integrationstjänsterna.

Det är möjligt att få integrationsfrämjande tjänster om högst tre år gått sedan det första uppehållstillståndet beviljades, uppehållsrätten registrerades eller uppehållskortet utfärdades. Lagstadgade integrationstjänster inbegriper bland annat studier i finska eller svenska som personen kan genomföra efter att hen har valt integrationsspråket. Alla som ska integreras har rätt att välja sitt integrationsspråk. Kommunen ska se till att beslutet grundar sig på tillräcklig och jämlig information om hurdan inverkan de olika alternativen har på vardagen, utbildningen och sysselsättningen.

I Grankulla delas ansvaret för integrationskunderna mellan två olika aktörer beroende på kundernas situation: Sysselsättningsområdet Esbo–Grankulla ansvarar för arbetslösa arbetssökande medan staden ansvarar för dem som står utanför arbetskraften – såsom hemmaföräldrar, studerande och pensionärer.

Den största gruppen invandrare utanför arbetskraften består för tillfället av föräldrar som sköter sina barn hemma.

Viktiga faktorer som påverkar integrationen och som kommit fram i flera utredningar:

- sysselsättningstjänsternas ansvar för att informera sina kunder om integrationstjänsterna
- deltagarantalen och möjligheterna att ordna integrationsutbildning
- tillgången till ändamålsenliga kurser i kundens närmaste omgivning
- integrationskundens lagstadgade rätt att välja sitt integrationsspråk

Vid utveckling av integrationen på svenska är det viktigt att beakta de mer övergripande samhälleliga och strukturella ramarna samt långsiktigheten i verksamheten. Invandrare ska få tillräckligt med klar och jämlik information om hurdana möjligheter och utmaningar studierna på de två olika språken för med sig innan de väljer integrationsspråket.

Vid planeringen av integrationen ska individuella behov och mål beaktas, särskilt med tanke på sysselsättningen, inklusive en bedömning om huruvida det finns realistiska möjligheter att använda svenska inom den valda branschen. Samtidigt ska kommunen identifiera faktorer som det inte går att påverka direkt. Sådana är till exempel allmänna attityder och fördomar och tillgången till svenskspråkiga tjänster utanför den egna kommunen. Dessutom bör vi notera att även om integrationen sker på svenska, behöver invandraren ofta grundläggande kunskaper i finska i vardagen.

Befolkningsutveckling och nationell jämförelse

I Finland är andelen personer med främmande språk som modersmål för tillfället ungefär 9 procent. Enligt prognoser kommer andelen att stiga till ungefär 15 procent fram till år 2040 (Statistikcentralen 2024). Grankulla har cirka 10 000 invånare. Ungefär 30,6 procent av dem har svenska som modersmål och ungefär 12 procent ett främmande språk som modersmål. De senaste tio åren har andelen personer med ett främmande språk som modersmål ökat stadigt, och enligt stadens befolkningsprognoser fortsätter den måttliga ökningen också de kommande åren. Utvecklingen går i samma riktning som i huvudstadsregionen och i hela landet.

Förändringen i befolkningsstrukturen tillsammans med att Grankulla är en levande tvåspråkig stad med en klart högre andel svenskspråkiga än i hela landet i genomsnitt (5 procent) framhäver vikten av reglerad invandring och fungerande integrationstjänster.

Integration på svenska i Grankulla: nuvarande åtgärder och mål

Integration på svenska har långa rötter i Grankulla. I kommunen bor sedan länge familjer med svenska som hemspråk tillsammans med andra språk. Merparten av de svenska invånarna som är födda utomlands är antingen makar och/eller barn till finlandssvenskar eller har flyttat till Grankulla från ett område i Finland där svenskan har en stark ställning.

En lyckad integration på svenska förutsätter ett tätt samarbete mellan städerna i huvudstadsregionen. Vi samarbetar bland annat genom att Helsingfors Arbis ordnar integrationsutbildning på svenska som de övriga städerna i huvudstadsregionen kan hänvisa sina integrationskunder till.

Helsingfors ordnar för närvarande en kurs i svenska för hemmaföräldrar i Nordsjö. Med tanke på Grankulla är läget geografiskt utmanande. Vi strävar efter att påverka det här genom att föreslå att kursen i fortsättningen ordnas på ett mer centralt läge, såsom i Tölö. Grankulla har också ansökt om ett separat understöd för att ordna integrationsutbildning på svenska vid medborgarinstitutet.

Den svenskspråkiga integrationen har dock länge varit förknippad med strukturella utmaningar. Det har funnits begränsat med möjligheter att få arbete på svenska eller genomgå integrationsutbildning på svenska i huvudstadsregionen. Dessutom har finska språkets starka ställning i området i första hand lett till integration på finska. Därför har personer med flyktningbakgrund endast haft litet intresse av att integreras på svenska, och integrationsledarna har varit försiktiga med att motivera nyanlända till integration på svenska.

Grankulla skiljer sig ändå som ett livskraftigt svenskt samhälle i huvudstadsregionen med gott om möjligheter att använda svenska i vardagen, vara aktiv och bygga upp sociala nätverk. Det här lägger ett speciellt ansvar på Grankulla att utveckla och koordinera tjänsterna som stöder integrationen, så att det svenskspråkiga integrationsalternativet är genuint tillgängligt och lockande, inte enbart en nominell valmöjlighet.

Statens specialunderstöd och projektets mål

Grankulla är en av kommunerna som har fått finansiering i form av statligt specialunderstöd för främjande av integration på svenska (Ansökningsmeddelande HMELY/597/2025). Staden genomför projektet 1.9.2025–31.8.2026.

De centrala målen för projektet är att:

- utreda situationen för invandrare i Grankulla som integrerats på svenska eller som är intresserade av att integreras på svenska
- utveckla de lokala strukturerna för att stödja integration på svenska och på två språk
- se till att invandrarna i Grankulla som är kunder hos Esbo stads sysselsättningstjänster får information om både de finskspråkiga och svenskspråkiga integrationstjänsterna och integrationsstigar och en möjlighet att delta i integrationsutbildning och språkkurser på båda språken.

Lokal betoning och det svenskspråkiga samhällets roll

Projektet har i första hand lokalt fokus. Målet är att betona lokalsamhällets och organisationernas betydelse för att inkludera nya invånare och upprätthålla en öppen, inkluderande och demokratisk atmosfär.

Eftersom projektet inte har finansiering för att grunda nya integrationsutbildningar på svenska eller att göra omfattande strukturella förändringar, koncentrerar vi oss på att förbättra det svenskspråkiga samhällets synlighet, öppenhet och tillgänglighet. Integration på svenska innebär i det här sammanhanget inte bara att den nyanlända lär sig svenska i stället för finska. Däremot innebär det mer allmänt att den som ska integreras lär känna det svenskspråkiga samhället, hur det fungerar och hurdana tjänster det har.

Integration på svenska innebär också staden bygger upp integrationsstigar så att svenskspråkiga aktörer och tjänster är beredda att ta emot kunder som är födda utomlands.

Insatser som staden har planerat och kommer att göra

Grankulla kommer att verkställa och utveckla bland annat följande:

- en svensk diskussionsgrupp på biblioteket
- en öppen informationsdisk för invandrare
- ökat samarbete med kommunerna i huvudstadsregionen
- tydligare lokal och regional integrationsstig på svenska
- förbättrad synlighet för svenska språket på lokal nivå
- informationsmaterial på lätt svenska i Grankulla och i huvudstadsregionen och information om svenskspråkiga tjänster.

Nuläget och framtida utmaningar

Beskrivning av den svenska integrationsstigen i Grankulla finns som **bakgrundsmaterial**.

Befolkningsutvecklingen i Grankulla skapar ett tydligt behov av att aktivt främja inflyttning till kommunen. Invandring – inklusive integration på svenska – är ett viktigt sätt att svara mot problemet med den åldrande befolkningen och sjunkande födelsetalen samt att trygga livskraften i kommunen och hållbarheten inom tjänsterna på lång sikt.

Dessutom har andelen utlandsfödda av befolkningen i huvudstadsregionen ökat snabbt och merparten av invandrarna hittills integrerats på finska. De här faktorerna lyfter fram behovet att stärka det svenska samhällets aktiva och medvetet inkluderande roll. Det här är viktigt inte bara för att trygga jämlika integrationsalternativ, utan också för att bevara det levande svenska språket och säkerställa tillgången till svenska tjänster i framtiden.

Nästa år kommer det enligt en preliminär plan också kvotflyktingar till Grankulla, vilket leder till ett ökat behov av tydliga och fungerande integrationsstigar som beaktar språkvalet.

Centrala framtida utmaningar är bland annat:

- de svenskspråkiga integrationstjänsternas tillräcklighet och kontinuitet
- det lokala och regionala samarbetet mellan olika aktörer
- språkvalet i början av integrationen i praktiken
- integrationsåtgärder och språkstudier också för arbetskraftsinvandrare
- det svenska samhällets engagemang för ett långsiktigt integrationsarbete

I stadens nya strategi som träder i kraft år 2026 är ett av de viktigaste målen en starkare välfärd. Som ett mellanresultat relaterat till det här utvecklar och etablerar staden både en finsk och en svensk integrationsstig som svarar mot det stigande och allt mångformigare behovet av integration. En starkare integration har identifierats som ett viktigt sätt att främja invånarnas delaktighet, jämställdhet och anpassning till samhället.

Sektorn för bildning och välfärd strävar efter att på förhand svara mot framtida behov som hänför sig till integrationen. Mot den här bakgrunden granskade vi servicekoordinators arbetsuppgifter och riktade den arbetsinsats som står till stadens förfogande ännu bättre på integrationsrelaterade uppgifter. Eftersom det

förmodade behovet av boenderådgivning minskade kunde vi rikta resurserna på strategiskt mer effektivt arbete, särskilt utveckling av integrationen på svenska och det övriga integrationsarbetet. Genom ändringen svarar vi mot det identifierade behovet av att stärka de tvåspråkiga tjänsterna och sänka tröskeln för dem som ska integreras att använda tjänsterna och delta i samfunden i staden.

Granskningen av arbetsuppgifterna stödde stadens strategiska mål som framhäver tvåspråkighet, delaktighet och gemenskap. Staden har identifierat stärkt svensk integration och integrationsarbete som strategiska fokusområden som stöder stadens tvåspråkighet och garanterar lika möjligheter att delta i samhället för alla invånare. Fokuset på främjande av välfärd och delaktighet stöder stadens välfärdsplan och en gemensam, förebyggande verksamhetskultur.

Det beror till stor del på statens projektfinansiering huruvida kommunerna har möjlighet att utveckla och erbjuda integration på svenska. Det här gäller särskilt i dagens situation med kommuner som ännu inte har etablerat den svenska integrationsmodellen som en del av de grundläggande funktionerna. Projektfinansieringen gör det möjligt att testa nya verksamhetssätt i pilotprojekt, bygga upp nätverk och skapa tjänster trots att verksamhetens omfattning och målgrupper först håller på att få sin form. Utan separat finansiering har kommunerna ofta begränsade förutsättningar att utveckla integrationstjänster på svenska. Därför är projektfinansieringen ett viktigt verktyg för att etablera modellerna och skapa bestående verksamhet.

Utifrån det som vi framför ovan har Grankulla stad identifierat vikten av att utveckla den svenska integrationen och svarat mot behovet i enlighet med sin strategi. Staden har som mål att stödja välbefinnandet, delaktigheten och tvåspråkigheten och se till att alla invånare kan på ett likvärdigt sätt delta i samhället. I det här skedet utvecklar vi integrationen på svenska ändamålsenligt med stöd av statens projektfinansiering. Det här gör det möjligt att testa nya verksamhetssätt i pilotprojekt och etablera dem utan bestående extra kostnader. Staden följer upp verksamhetens genomslag och utvecklar integrationstjänsterna vidare i enlighet med riktlinjerna i strategin och välfärdsplanen. Uppföljningen och utvecklingen är delar i ett övergripande och gemensamt främjande av integrationen.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom det ovan nämnda som svar på Motionen om integration på svenska och konstaterar att fullmäktigemotionen är slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion
Beskrivning av den svenska integrationsstigen i Grankulla